

MTI

Szerkeszti a Külpolitikai Szerkesztőség
Szerkesztésért és kiadásért az MTI vezérigazgatója felel
Kiadja az MTI / Budapest I., Fém u. 5-7. 1426 Budapest / Pf.3. Tel.: 359-590 Telex: 22-4371

60.010/x

Külföldi hírek

budapest, 1983. szeptember 7.

kül

s z e r d a

sk0001 4 230 mtik1003

vogel-javaslat

bonn, 1983. szeptember 7. /ap/ - hans-jochen vogel, az ellenzékben lévő nyugatnémet spd parlamenti csoportjának vezetője keddi sajtóértekezletén felszólította az egyesült államokat, hogy „megfelelő módon vizsgálja meg,, a francia és a brit nukleáris fegyverzet kérdését. egy ilyen lépéssel - mondotta - előre lehetne lendíteni a genfben most felújított szovjet-amerikai rakétatárgyalásokat.

vogel szerint, ha az amerikaiak figyelembe vennék a francia és az angol rakétákat, és a szovjetunió erősen csökkentené a közepes hatótávolságú szárazföldi rakétáinak számát, „, feleslegessé válna az új amerikai rakéták telepítése,,.

az ap jelentése szerint vogel nyilatkozatában lényegében abból a dokumentumból idézett, amelyet az spd vezetősége ~~szombaton~~ hétfőn bonnban nyújtott át paul nitzenek, a genfi tárgyalásokon résztvevő amerikai küldöttség vezetőjének.

ág ku ai fn

06.54

070983 0921

M

kül

- 2 -

1983.09.07.

sk0002 4 230 mtik1004

argentin kp

buenos aires, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - az argentin kommunista párt kedden buenos airesben véget ért kétnapos rendkívüli kongresszusán a küldöttek határozatot fogadtak el arról, hogy a párt az október 30-ára kiírt általános választásokon a perónista juszticialista párt elnök- és alelnökjelöltjeit támogatja.

a küldöttek egyben a kommunista párt központi bizottsága hatáskörébe utalták annak eldöntését, hogy létrehozzanak-e választási koalíciót, azaz, hogy folytasson-e a kp a juszticialista párttal közös választási tevékenységet. a kongresszus ismét athos favát választotta az argentin kommunista párt főtitkárává.

ág fn

07.02 070983 0668

-. -

sk0003 4 260 mtik1005

olasz—magyar szimpózium

róma, 1983. szeptember 7. /mti/ - olasz-magyar spektrokémiai szimpózium kezdődött az olasz fővárosban. az anyag szerkezetével, összetételével foglalkozó tudományág képviselői a tízéves együttműködés során elért eredményekről, a kutatás és a környezetvédelem kapcsolatáról számolnak be.

a szeptember 9-én záruló tudományos tanácskozás ünnepélyes megnyitójára a római magyar akadémián került sor. az előadásoknak az olasz közegészségügyi intézet ad otthont.

kir/hi éb

07.07 070983 0517

Nm

-. -

sk0004 4 280 mtik1006

pápa

Róma, 1983. szeptember 7./mti/ - II. János Pál érzéketlennek mutatkozott az amerikai apácák „fájdalmával”, szemben: az egyesült államokból érkezett püspökök előtt mondott beszédében ismét elutasította a kérést, hogy nők is gyakorolhassák a papi hivatást.

A közvetlen előzmények 1979-re nyulnak vissza, amikor Teresa Kane több, mint 130 ezer apáca nevében a pápa elé tárta a kérést: „az egyháznak meg kell értenie a nők fájdalmát, és meg kellene adnia számukra a lehetőséget a papi hivatás gyakorlására.”

Az újlag elhangzott határozott „nem”, ezúttal a püspökökre bízta annak megértését, hogy korántsem az egyenjogúság kétségbevonásáról van szó, csupán arról, hogy Krisztus is férfiakat választott, és az egyház nem tesz mást, mint végrehajtja az ő akaratát.

A Castel Gandolfoban mondott beszéd, amely az öt évenként sorra kerülő, ugynevezett ad limina beszámoló alkalmából hangzott el, további tiltalmakat is tartalmazott.

II. János Pál nyomatékosan figyelmébe ajánlotta az amerikai püspököknek a házasság felbonthatatlan voltának hirdetését, valamint azt, hogy a házasság előtti szexuális kapcsolat, továbbá a homoszexuális viszony összeegyeztethetetlen az egyház tanításával. És végül: „a születésszabályozás szemben áll Isten törvényével.”

Az olasz sajtó meglepetéssel nyugtázta a pápa szavait, de elsősorban amiatt, hogy egyetlen szóval sem említette az amerikai püspökök által is oly fontosnak tartott leszerelés és a béke kérdését.

kir/hi éb

07.17 070983 1505

sk0005 4 230 mtik1007

görögország - nato

athén, 1983. szeptember 7. /afp/ - az athéni kormány addig nem járul hozzá a lárisszában létesítendő nato-parancsnokság felállításához, amíg „megoldják a katonai felügyelet problémáját égei-tenger térségében, - közölte kedden a görög kormány szóvivője.

/nem

a parancsnokság létrehozására vonatkozó megállapodást 1980-ban írták alá abban a nyilatkozatban, amellyel görögország hat év után visszatért a nato integrált katonai szervezetébe. az említett, ugynevezett „rogers-egyezmény, két nato-parancsnokság felállítását tervezi a nato déli szárnyán; egyet lárisszában, egyet pedig a törtökországi izmirben.

az azóta eltelt időszakban azonban athén többször is azzal vádolta az ankarai kormányt, hogy az égei-tengeren megsérti a görög illetékeséget, s bírálta egyúttal a nato-t, hogy nem gyakorol kellő nyomást ankarára az ilyen lépések megszüntetéséért.

tu fn

07.17 070983 0910

-.-

sk0006 4 230 mtik1008

van li nyilatkozata

tokió, 1983. szeptember 7. /mti/ - a szovjetunió és kína egyaránt a kapcsolatok megjavítását kívánja, ezért üdvözöljük azokat a javaslatokat, amelyeket jurij andropov tett a két ország közötti viszony fejlesztésére - jelentette ki az aszahi simbun című tokiói lap szerdai számában megjelent nyilatkozatában van li kínai miniszterelnök-helyettes.

a magasrangú pekingi politikus ugyanakkor úgy fogalmazott, hogy a kapcsolatok megjavítása kívánatos, de nehézségekbe ütközik. szavaiból kitűnt, hogy kína változatlanul előfeltételeket támaszt, s ezek teljesítésétől teszi függővé a viszony normalizálódásának menetét. miközben utalt arra, hogy a kétoldalú kereskedelem nagymértékben kiszélesedett, s felélénkültek a kulturális és sportkapcsolatok, egyidejűleg azt hangoztatta: az állam-, illetve pártközi viszony megjavítását kína szerint egyelőre akadályok gátolják. van li közölte, hogy a hét második felében pekingbe érkezik mihail kapica szovjet külügyminiszter-helyettes, s folytatják a tárgyalásokat a kétoldalú kapcsolatokról.

az amerikai-kinai viszonyt illetően a pekingi politikus azt hangoztatta, hogy a kezdeményezés feladata az amerikai félre hárul. ezzel összefüggésben utalt arra, hogy a kapcsolatok megjavításának legfőbb akadályát változatlanul a tajvanra irányuló amerikai fegyverszállítások jelentik. elutasította az erre vonatkozó amerikai álláspontot, s rámutatott: washington jelenlegi politikája beavatkozást jelent kína belügyeibe. van li kijelentette, hogy amennyiben weinberger hadügyminiszter küszöbönálló pekingi utjának eredményeként nem történik változás ebben a politikában, aligha kerül sor a két ország vezetőinek tervezett kölcsönös látogatására.

pl/ge éb

07.22 070983 1737

-. -

sk0007 4 230 mtik1009

holland parlament - andropov-javaslat

hága, 1983. szeptember 7. /mti-taszsz/ap/ - a holland parlament kedden pozitívan válaszolt arra az indítványára, amelyet jurij andropov, az szkp kb főtitkára, a szovjetunió legfelsőbb tanácsa elnökségének elnöke a pravda számára adott legutóbbi nyilatkozatában terjesztett elő.

a demokraták-66 párt által benyújtott, többségi szavazattal elfogadott, de nem kötelező erejű határozati javaslat sürgeti a holland kormányt: szólítsa fel washingtont arra, hogy a genfi szovjet-amerikai tárgyalásokon - a szovjet kormány javaslatának megfelelően - vegye figyelembe a brit és a francia közepes hatótávolságu rakétákat is.

bár a holland koalíciós kormány szerint a szovjet javaslat elfogadhatatlan, a keddi vitában hans van den broek külügyminiszter kijelentette: „egyetértek azzal, hogy a brit és a francia rakétákat valamiképpen, valamikor, valamilyen fórumon vegyék számitásba.”

te se fn

07.50 070983 0957

M

-. -

sk0008 4 230 mtik1010

Lengyel dollárhamisítók

Varsó, 1983. szeptember 7. /mti/ - pénzhamisítást leplezett le a lengyel rendőrség. három ember körülbelül háromezer darab százdolláros bankjegyet nyomtatott egy egyetemi nyomdában, s ezer darabot forgalomba is bocsátottak.

A „névértékben,, háromszáz ezer dollárnyi bankót két nyomdász állította elő 1980 elején a lublini katolikus egyetem kiváló berendezéseiben, állítólag elismerésre méltó minőségben. az akció fő szervezője egy harminckilenc éves munkanélküli volt. ő szállította a szakmunkásoknak az igazi mintapéldányokat. egy-egy „amerikai,, százdollárost 13-60 ezer zlotyért adtak el, vagyis az árfolyamot nagyjából a feketepiaci kurzus körül „lebegtették,,. a lublini százasokból még mindig többszáz van forgalomban. sőt egynéhány a határon túlra is eljutott.

A zöldhasúak terjesztői között van egy görög állampolgár is, aki eddig hol wroclawban, hol egy égei-tengeri szigeten lakott /most letartóztatásban várja a tárgyalást többi üzlettársával együtt/.

A nyomozás még folyik, és érdeklődik az ügy iránt az Interpol is.

si/im éb

08.06 070983 1102

--

sk0009 4 230 mtik1011

rövid hírek

orlandi-ügy

Róma, 1983. szeptember 7. /mti/ - szép magyar sikerrel végződött kedden a xxii. goriziai nemzetközi kórusverseny. az olaszországi rendezvényen a miskolci Bartók Béla kórus - Reményi János vezényletével - a vegyeskarok és a női karok versenyében második díjat nyert. a női kart a folklór kategóriában szintén második díjra érdemesítették. harmadik díjat kapott a férfikórus. a három földrész 15 országából érkezett énekesek versenyében egy francia és egy bolgár együttesnek ítéltek oda az első díjat. a nemzetközi zsűrinek Petrovics Emil zeneszerző is tagja volt.

Nun

emanuela orlandi

róma, 1983. szeptember 7. /afp/ - ercole orlandi, a júniusban elrabolt 15 éves emanuela orlandi apja újabb felhívást intézett lányának feltételezett elrablóihoz. felszólította őket: tudassák vele, életben van-e még kislánya. nem sokkal az apa felhívása után két újabb telefonhívás érkezett az ansa olasz hírügynökséghez. az első egy keresztutat említett a santa francesca romana templom közelében, amelyet a pápa szokott felkeresni a hagyományos husvéti zárandoklat idején rómaiban. néhány órával később egy másik telefonáló közölte, hogy „félreértették az üzenetet, és hasztalan emanuelát a templom környékén keresni,,.

weinberger - salvadorban

panamaváros, 1983. szeptember 7. /upi/ - caspar weinberger amerikai hadügyminiszter szerdán salvadorban megtekintette amerikai katonai kiképzők munkáját, és szemlét tartott katonai létesítményekben. a hadügyminiszter a new jersey amerikai hadihajó fedélzetén megbeszélést folytat a salvadori hadügyminiszterrel.

szovjet tudós halála

moszkva, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - hetvenhét éves korában elhunyt vaszilij remeszlo akadémikus, neves szovjet tudós. nevét az őszi buza egyik fajtájának kikísérletezése tette világszerte ismertté.

ág kir tu se fn

08.20 070983 1856

.-.

sk0010 4 230 mtik1012

madrid - előzetes

madrid, 1983. szeptember 7. /mti-afp/ap/taszsz/reuter/ - szerda délelőtt madridban 33 európai ország, valamint az egyesült államok és kanada külügyminiszterének részvételével ünnepélyes záróülést tartanak.

kedden a késő esti órákban az utolsó plenáris ülés szovjet elnöke bejelentette, hogy a 35 résztvevő ország képviselője - máltát is beleértve - jóváhagyta a záródokumentum-tervezetet. mint pirityi sándor, az mti madridba kiküldött tudósítója jelentette, a szigetország elfogadta az „elnöki üzenettel,, kiegészített tervezetet.

Mu

a máltai kérésének lényegében helyt adó üzenet szerint „a madridi találkozón részt vevő államok megfelfelé módon figyelembe veszik a földközi-tenger medencéjének biztonsági kérdéseit érintő javaslatokat, amelyeket egyben a záródokumentum-tervezetbe is belevettek,„.

az ünnepélyes záróülésre kedden madridba érkezett andrej gromiko, az szkp kb pb tagja, a szovjetunió minisztertanácsa elnökének első helyettese, szovjet külügyminiszter.

szerda hajnalban érkezett a spanyol fővárosba george shultz amerikai külügyminiszter. megérkezése előtt a repülőgépen shultz az őt kísérő újságíróknak kijelentette, hogy a gromikóval csütörtökre tervezett találkozón „a szovjet féltől magyarázatot vár a dél-koreai repülőgép ügyében,„.

a madridi találkozó színhelyén kedden tanácskozott egymással a spanyol és a brit külügyminiszter. ezután a spanyol diplomáciai élet vezetője stefan olszowski lengyel külügyminiszterrel találkozott. megbeszélésükön a többi között a kétoldalu kapcsolatok fejlesztésének lehetőségéről esett szó.

ág se fn

08.41 070983 1625

--

sk0011 4 230 mtik1013

ideológiai harc - zamjatyin /1.rész/

moszkva, 1983. szeptember 7. /mti/ - a Lityeraturnaja gazeta legújabb számában leonyid zamjatyinnak, az szkp kb nemzetközi tájékoztatási osztálya vezetőjének cikkét közli napjaink rendkívül kiélezett ideológiai harcáról, amely áthatja a nemzetközi kapcsolatokat, és fontos eleme a különböző politikai erők világméretű küzdelmének.

zamjatyin felhívja a figyelmet arra, hogy a szocializmus és a kapitalizmus közötti ideológiai küzdelemnek nem feltétlenül kell akadályává válnia a különböző társadalmi rendszerű országok normális kapcsolatainak, kölcsönösen előnyös együttműködésének. a szocialista országok tömegtájékoztatási eszközei például azt tekintik feladatuknak, hogy elmondják az igazságot népeik életéről, objektívan mutassák be a nemzetközi élet eseményeit. idegen tőlük az államok közötti feszültség szítására, a más országok belügyeibe való beavatkozásra tett kísérlet.

Nin

az ideológiai harc azért vált olyan hevessé, mert az imperializmus tudatosan törekedett kiélezésére, s megpróbálja az ideológia és propaganda szféráját a szocializmus elleni széleskörű felforgató tevékenység színterévé változtatni. a nyugati tömegtájékoztatási eszközöknek ma már nemcsak az a feladatuk, hogy propagálják az imperialista politikát, hanem az is, hogy közvetlen szervezői legyenek a szocializmus elleni felforgatásnak. a szocializmus ellenfelei, a béke és az együttműködés ellenségei látják, hogy a békés egymás mellett élés politikája és az enyhülés elmélyülése csökkenti a más országok belügyeibe való beavatkozás lehetőségét. a szocialista országok ellen meghirdetett lélektani háború ezért vált olyan fontos elemévé a nato-országok, és elsősorban az egyesült államok külpolitikai stratégiájának és taktikájának - hangsúlyozza Leonid Zamjatin. /folyt./

fl/na éb

09.21 070983 1828

.-.

sk0012 4 230 mtik1014

ideológiai harc - zamjatin /2.rész/

az ideológiai támadáshoz minden lehetséges eszközt felhasználnak. a vezető imperialista hatalmak összefognak a kommunista- és szovjetellenes propagandában, a nemzetközi korporációk monopolizálják a tájékoztatási eszközöket, a sajtót. jellemző vonása a jelenlegi helyzetnek, hogy a tájékoztatási eszközök tulajdonosaivá a hadiipari üzletben közvetlenül érdekelt társaságok válnak. egyenes következménye ennek az egyesült államokra és más nyugati országokra egyaránt érvényes folyamatnak a nemzetekfölötti propagandaszervek létrehozása a nato és az európai gazdasági közösség keretein belül. megjelentek a különböző konzultációs szervek is, mint a trilaterális bizottság, a római klub és a nato-országok propagandáját koordináló bizottság. ennek a folyamatnak az a célja, hogy segítségével megteremtsek az egyesült államok átfogó méretekben folytatott agresszív külpolitikájának eszmei-politikai és pszichológiai biztosítékát. a nyugati propaganda a harcra nacionalizmusra, militarizált hazafiságra és sovinizmusra igyekszik nevelni az embereket. nem állítható, hogy mindennek nincs bizonyos eredménye. nyugaton az emberek egy része hajlamos azt hinni, hogy számukra a legnagyobb veszélyt a szovjetunió, s annak fegyveres erői jelentik.

Nm

a kommunista és szovjetellenes érzelmeik felkorbácsolása, a népek közötti gyűlölet szitása azonban nemcsak veszélyes, hanem egyenesen bűnös cselekedet. a nukleáris rakéták korában a vak erő rendkívül veszélyessé válik. a nemzetközi feszültséget növelve, s konfliktusokat kelteve a washingtoni kormányzat tehát olyan politikát folytat, amely ellentétes az egész emberiség létérdekeivel, s így az amerikaiak túlnyomó részének nemzeti érdekeivel is. ez a politika nem szolgálhat értelmes alapként korunkban a reálpolitikához - szögezi le cikkében leonyid zamjatyin.

fl/na éb

09.26 070983 1871

-. -

sk0013 4 230 mtik1015

olszowski-nyilatkozat

varsó, 1983. szeptember 7. /mti/ - a madridi záródokumentum konkrét és kedvezőbb távlatokat nyit az európai helyzet alakulásában - jelentette ki kedden madridban a lengyel külügyminiszter.

stefan olszowski a pap lengyel hírügynökségnek adott nyilatkozatában kiemelte: „a megállapodás elérése azért is jelentős, mert a madridi tárgyalások olyan időszakban folytak, amikor nőtt a feszültség, és fokozódott a fegyverkezési hajszá, amit főleg az egyesült államok szított.„

„az európai biztonsági és együttműködési folyamat fenntartása, és új tartalommal való bővítése a józan és realista erők sikere, s a szocialista országok türelmes és következetes békepolitikájának érdeme,„ - szögezte le a lengyel külügyminiszter.

„a madridi találkozó egy szakasz az európai biztonság, bizalom és béke megerősítésének folyamatában,„ - mondta olszowski, és rámutatott, hogy a biztonsági és együttműködési folyamatnak a katonai kérdésekkel való kiszélesítése egyike a találkozó konkrét eredményeinek.

az enyhüléssel szembenes erők kudarcot vallottak azzal a törekvésükkel, hogy a lengyelországi szükségállapot ürügyén lassítsák az európai biztonsági és együttműködési értekezletek folyamatát, és kiélezzék a kelet-nyugati kapcsolatokat, hangsúlyozta a külügyminiszter.

si/na éb

09.35 070983 1324

R
m

-. -

kül

- 11 -

1983.09.07.

sk0014 4 230 mtik1016

bt

new york, 1983. szeptember 7. /mti-afp/ - az ENSZ biztonsági tanácsának keddi ülésén szerda estig - magyar idő szerint 22 óráig - elnapolták a vitát a dél-koreai repülőgép ügyében. eddig nem terjesztettek elő semmiféle határozattervezetet.

tu se fn

09.39 070983 0273

-. -

sk0015 4 230 mtik1017

pakisztáni tüntetések

karacsi, 1983. szeptember 7. /reuter/ - a pakisztáni szindh tartományban kedden újabb kormányellenes tiltakozó megmozdulások voltak a pakisztáni-indiai háboru évfordulóján.

a rendőrség összesen 35 személyt letartóztatott. kedden egy karacsi börtönben meghalt a mozgalom a demokrácia helyreállításáért elnevezésű ellenzéki tömörülés egyik aktivistája. a hatóságok azt állították, hogy a 40 éves férfi szívroham következtében vesztette életét; családtagjai szerint viszont a kínzásokba halt bele.

az augusztus 14-én, Pakisztán függetlensége elnyerésének 36. évfordulóján kirobbant „engedetlenségi mozgalom”, akciói során eddig harmincegyen haltak meg a tüntetők és a rendőrség közötti összecsapásokban. a nyolc betiltott politikai párt tömörüléséből létrehozott mozgalom az évfordulóval egyidejűleg tiltakozó kampányba kezdett, követelve az általános választások megtartását.

gl-ág se fn

09.49 070983 0941

M

-. -

sk0016 4 230 mtik1018

francia lap a dél-koreai repülőgépről

párizs, 1983. szeptember 7. /mti/ - a libération tokiói tudósítója a dél-koreai repülőgép ügyével foglalkozva rámutat, hogy a japánban közölt részletek alapján egyre több kétely merül fel az iránt, ahogy washingtonban tálalták a repülőgép-katasztrófa ügyét.

így kiderült, hogy a naritai japán irányító állomás már akkor kapcsolatba lépett a dél-koreai géppel, amikor az kamcsatka felett repült, s a pilóta akkor tévesen jelölte meg a gép pozícióját. a szakértők hihetetlennek tartják, hogy a japán irányító állomás ne vette volna észre ezt a tévedést, azt, hogy a repülőgép eltért utvonalától. a dél-koreai pilóta később még többször is kapcsolatba lépett a naritai állomással, de a szabályoktól eltérően nem közölte pozícióját, és a japán állomás sem tett fel ilyen kérdést. pedig ekkor még lett volna idő ahhoz, hogy elkerüljék a katasztrófát. mindezt nem lehet megmagyarázni az emberi tévedések és könnyelmű szabálysértések véletlen sorozatával, és komolyan figyelembe kell venni azt a feltevést, hogy a dél-koreai repülőgép szándékosan sértette meg a szovjet légi teret, - hangsúlyozza a tudósító.

ds/na éb

09.49 070983 1176

--

sk0017 4 230 mtik1019

chile - tüntetés

santiago, 1983. szeptember 7. /mti-reuter/apa/afp/ - a chilei rendőrség kedd este vizágyukkal szétvert egy tüntetést santiago főutcáján, s letartóztatott több mint ötven személyt.

a tömeg közáport zudított a rendőrökre, éltette a meggyilkolt allendét, s kifejezte támogatását a pinochet tábornok lemondásának követelésére csütörtökre meghirdetett nemzeti tiltakozási nap résztvevőinek.

a chilei kommunista párt - rejtekhelyen megtartott sajtóértekezletén - szintén támogatásáról biztosította az ellenzéki demokratikus szövetség által meghirdetett ötödik nemzeti tiltakozási napot. a szövetség az ellenzéki szocialista pártot, a kereszténydemokrata pártot, a szociáldemokrata pártot, a radikális pártot és a jobboldali demokratikus köztársaságiakat tömöríti.

Mm

a kommunista párt nem vesz részt ebben a szövetségben, tagja ellenben az augusztusban megalakult demokratikus népi frontnak. /a dnf más tagjai: a baloldali forradalmi mozgalom, a keresztény baloldali mozgalom, az egységes népi akció mozgalom és a szocialista párt egyik szárnya./

a demokratikus szövetség képviselői újból tárgyaltak sergio jarpa belügyminiszterrel a polgári kormányzáshoz való visszatérésről. a kommunisták értelmetlennek tartják a szélsőjobboldali diktatúrával való párbeszédet.

pinocchet tábornok a svájci L. illustré című folyóiratnak nyilatkozva ismét leszögezte, hogy még további hat évig hatalmon kíván maradni, és nem hajlandó politikai engedményekre.

a dolgozók országos parancsnoksága /cnt/ szakszervezeti tömörülés kedden felszólította tagságát: vegyen részt a csütörtöki ötödik nemzeti tiltakozó nap tüntetésein.

gl-te fn

09.55 070983 1681

-.-

sk0018 4 230 mtik1020

embargó 10,30-ig

madrid - szerda-1.

pirityi sándor, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

madrid, 1983.szeptember 7./mti/ - szerdán délelőtt a spanyol főváros kongresszusi palotájában megkezdődött a madridi találkozó háromnapos külügyminiszteri szintű záróülése, miután máltá 35. államként csatlakozott a záródokumentum-tervezethez.

a záróokmány elfogadásához nélkülözhetetlen konszenzus létrejöttét az tette lehetővé, hogy a kedd éjszakai plenáris ülésen sikerült elfogadtatni egy olyan szövegrészt, amely megfelelt máltá elképzeléseinek. a szigetország eredetileg amellett állhatatoskodott, hogy rögzítsék egy szakértői tanácskozás helyét és időpontját a földközi-tengeri térség biztonsági problémáinak megvitatására. ezt a találkozó résztvevőinek tulnyomó többsége elvetette arra való hivatkozással, hogy egy ilyen bonyolult probléma bevonása tulságosan megterhelné a helsinki folyamatot. máltá azonban most beérte azzal, hogy a madridi találkozó után joga legyen más,

Nm

ugynevezett résztvevő államokkal együtt, találkozókat és párbeszédet kezdeményezni - megfelelő körülmények között -, más, nem résztvevő, tehát afrikai és ázsiai országokkal a biztonság és az enyhülés regionális, mediterrán vonatkozásainak megtárgyalására. máltai hozzájárult ahhoz is, hogy ez a szövegrész „elnöki nyilatkozat”, formájában, melléklete legyen a külügyminiszteri záróülésen végleg elfogadandó madridi dokumentumnak.

a közmegegyezés nyújtott módot arra, hogy még az éjszaka át lehetett térni a találkozó lényegében utolsó napirendi pontjára, a záródokumentum formai jóváhagyására, amikor ez megtörtént, az elnöklő anatolij kovaljov, szovjet külügyminiszter-helyettes bejelentette, hogy szerdán délelőtt 10 órakor lazár mojszov, jugoszláv külügyminiszter elnökletével megkezdődik a madridi találkozó záróülésszakának nyitóülése.

pi/hi éb

09.56 070983 1866

-.-

sk0019 4 230 mtik1021

libanoni helyzetkép

bejrut, damaszkusz, róma 1983. szeptember 7. /afp/reuter/upi/ - kedden este folytatódott a fegyveres összecsapások a druz fegyveresek és a jobboldali keresztény milicisták között a bejruttól délkeletre lévő alej térségében, ugyanakkor a libanoni főváros külső kerületeit érő tüzéri támadások némileg enyhültek - jelentette a libanoni rádió.

a harcok térségéből, a druz fegyveresek által kedden elfoglalt bamdunból a polgári lakosság az ugyancsak a suf-hegységben lévő deir el kamar felé menekül. camille samun volt köztársasági elnök a helyzet súlyosságára való tekintettel felhívást intézett a nyugati négyhatalmi erők egységeihez, hogy gondoskodjanak a menekültekről. hírügynökségi jelentések szerint deir el kamar térségében mintegy százezer menekült zsúfolódott össze.

valid dzsumblatt, a druz haladó szocialista párt elnöke kedden távirattal fordult az arab országok vezetőihez, az ensz főtitkárához, a biztonsági tanács állandó tagjaihoz és az el nem kötelezettek mozgalmához, hogy arab és nemzetközi segítséggel vessenek véget a libanoni hadsereg agressziós cselekedeteinek a druzok lakta suf-hegységben.

Mu

dzsumblatt emlékeztetett a keresztény milicisták kfar matta településen véghezvitt hétfői kegyetlen vérengzésére. ennek 40 férfi, nő és gyermek esett áldozatául. a haladó szocialista párt a falangista milicistákat vádolja az akcióval. a reuter hírügynökség jelentése szerint valid dzsumblatt elfogadta azt a javaslatot, hogy olasz közvetítéssel próbálják rendezni a druzok és a keresztények véres konfliktusát. az olasz kormány közleménye szerint bettino craxi miniszterelnök telefonon ajánlotta fel kormányának közbenjárást.

pf se fn

10.56 070983 1704

-.-

sk0020 1 230 mtik1022

a szerkesztőségek figyelmébe!

mai sk0009, mtik1011 sz., rövid hírek című, első római keltezésű kis hírünk címe:

szép magyar siker

nm fn

11.03 070983 0227

Nuv

-.-

sk0021 4 230 mtik1023

madrid - olasz sajtó

róma, 1983.szeptember 7./mti/ - a szerdai olasz lapok az európai párbeszéd folytatásának lehetőségét hangsúlyozzák a madridi találkozó befejező aktusáról szóló tudósításokban. a lapok aláhúzzák, hogy bár a légkör feszültebbé vált az utóbbi napokban, ez nem kérdőjelezheti meg három év nehéz munkájának eredményét. a la repubblica és a l'unità is magállapítja, hogy reagan szovjetellenes propagandája - a dél-koreai repülőgép ürügyén - nem talált kedvező visszhangra nyugat-európában. a nyugat-európai szövetségesek tudatták reagannal, hogy tervezett szankciói visszatetszést keltettek - írja a la repubblica. az okp lapja szerint a fehér ház tervezett megtorló intézkedései idegességet keltettek nyugat-európában.

bettino craxi pártjának lapja, az avanti annak a véleménynek ad hangot, hogy a politika vonulatát meghatározó amerikai - szovjet viszony kedvezőtlen alakulása ellenére „nem lehet feladni a nemzetközi légkör javulásának reményét.„ a la stampa úgy ítéli meg, hogy madridban fontos beszédek hangzanak el, fontos kétoldalu tárgyalások lesznek, nagy várakozás előzi meg gromiko és shultz felszólalását, „de már az is jelentős, hogy a két külügyminiszter találkozására sor kerül.„

ami a záródokumentumban foglaltak jövőjét illeti, az olasz hírközlő szervek aláhúzzák, hogy az 1986-ig programba iktatott konferenciák - köztük az 1985-re tervezett budapesti fórum - biztosítékot jelenthetnek a dialógus folytatásához.

kir/hi éb

12.44 070983 1492

E

sk0022 4 230 mtik1024

közép-amerika - diplomácia

new york, panamaváros, 1983. szeptember 7. /mti-adn/afp/ - a nicaraguai kormány tájékoztatta az ENSZ biztonsági tanácsát a somozista zsoldosok és a hondurasi katonák újabb agressziós cselekedeteiről. a világszervezethez kedden intézett üzenet emlékeztet rá, hogy a nicaragua-ellenes cselekményeket támogatja az egyesült államok, és hogy ez a politika a legutóbbi napokban is számos áldozattal járt. a managuai kormány ismételten kifejezésre juttatta készségét, hogy a contadora-csoport javaslatai alapján közreműködjék a közép-amerikai béke helyreállításában. a nicaraguai kormány üzenetét az ENSZ-ben a biztonsági tanács hivatalos okmányaként terjesztik.

szerdán panamavárosban megkezdődött a contadora-csoporthoz tartozó államok külügyminisztereinek találkozója öt közép-amerikai ország diplomáciájának vezetőivel. a csoport tagjai - mexikó, venezuela, kolumbia és panama - eddig három ízben próbált közös nevezőre jutni guatemalával, salvadorral, hondurassal, costa ricával és nicaraguával a közép-amerikai béke kérdésében. nicaragua mindig is készségesnek mutatkozott a contadora-csoport erőfeszítéseinek támogatásában. az egyesült államok és a vele szövetséges jobboldali közép-amerikai rendszerek szavakban ugyan helyeselték a négy ország kezdeményezéseit, mindennapi cselekedeteikkel azonban keresztezték a béke helyreállítását szorgalmazó politikát.

ml rp ai
13.50 070983 1419

--

sk0023 4 230 mtik1026

rövid hírek

arafat bukarestben

bukarest, 1983. szeptember 7. /agerpres/ - nicolae ceausescu, az rkp főtitkára, román elnök meghívására szerdán bukarestbe érkezett jasszer arafat, a pfsz végrehajtó bizottságának elnöke.

észak-írorszá g - merénylet

armagh, 1983. szeptember 7. /upi/reuter/ - otthona előtt lőttek agyon keddről szerdára virradó éjjel az észak-írországi armaghban egy szolgálatból hazatérő rendőrt. a hatvenegy éves john wasson

F

negyvenkét éve szolgált a rendőrségnél. az ir nemzeti felszabadító hadsereg /inla/ közlése szerint a szervezet tagjai hajtották végre a merényletet.

doszt

moszkva, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - moszkvából hazautazott kabulba sah muhammed doszt afgán külügyminiszter. az afgán diplomácia vezetője a genfi palesztin konferenciáról utban hazafelé szakította meg útját a szovjet fővárosban.

közlekedési baleset

nürnberg, 1983. szeptember 7. /afp/upi/ - négy személy meghalt és negyvennyolc megsebesült az nszk-ban a münchen-nürnberg autópályán történt súlyos közlekedési balesetben. a rendőrségi jelentés szerint egy osztrák kamion belerohant egy, gumidefekt miatt a padkára lehuzódott autóbuszba. az autóbusz nagy-britanniában dolgozó ciprusi munkásokat szállított. a kamion valósággal leszakította az álló autóbusz egyik felét.

pf rp ai
14.43 070983 1340

--

sk0024 4 230 mtik1027

Libanon - délutáni fejlemények

bejrút, párizs, 1983. szeptember 7. /mti-afp/dpa/ap/taszsz/ - szerdán délután kiújultak a harcok a libanoni főváros peremkerületeiben. bejrút muzulmánok lakta negyedeit tűzérési támadások érték. a nyugati városrészben - ahol muzulmánok élnek - a harcokkal egyidőben időzített bomba robbant az egyik mecset közelében. egy szomszédos épület a robbanás következtében összeomlott. a bejrúti rádió szerint sokan meghaltak, vagy megsebesültek.

a libanonban állomásozó francia haderők parancsnoksága közölte, hogy szerdán aknalövedékek csapódtak a fővárosban lévő francia állásokra. egy francia katona meghalt, több megsebesült. a dpa hírügynökség jelentése szerint charles hernu francia hadügyminiszter délután „megtorló csapásokat”, rendelt el a druz fegyverek állásai ellen. a bejrút közelében horgonyzó „foch”, repülőgép-anyahajóról nyomban francia bombázók szálltak fel és megkezdték a fővárostól keletre lévő druz állások bombázását.

Fi

az amerikai parancsnokság szintén arról számolt be, hogy szerdán lövedékek robbantak a tengerészgyalogosok repülőtér-melletti állásaiban. a bejrútban tartózkodó amerikai katonaság ilyen ürügyekkel az elmúlt napokban többször is beavatkozott a keresztény milicisták és a druz fegyveresek közötti harcokba, mépedig a jobboldali keresztény erők oldalán.

an abc amerikai televíziós társaság riportere azt jelentette, hogy az amerikai katonaság felkészült a bejrúttól keletre eső övezetek tömeges ágyuzására. a cbs riportere úgy értesült, hogy hamarosan a libanoni főváros közelébe vezénylik a new jersey amerikai sorhajót és a pentagon terveket dolgozta ki újabb kétezer tengerészgyalogos libanonba küldésére.

ml rp ai
15.03 070983 1716

-.-

sk0025 4 230 mtik1028

unesco - tanácskozás

taskent, 1983. szeptember 7./taszsz/ - a tervezetek megvitatásával folytatódott szerdán taskentben az unesco kommunikációfejlesztési nemzetközi programja kormányközi tanácsának negyedik ülészsaka. az egyes számú bizottságban a küldöttek hangsúlyozták, hogy a tervezeteknek összhangban kell állniuk az ázsiai, afrikai és latin-amerikai országok gazdasági, kulturális és társadalmi fejlődésének szükségleteivel.

a bizottságban már elfogadott egyes számú programtervezet a nemzetközi információcsere hálózatának automatizálását irányozza elő. egy másik tervezet a fejlődő országok rádióhálózatainak fejlesztési feladataival foglalkozik, nagy figyelmet fordítva az ázsiai és csendes-óceáni térségben lévő országok rádiós szakembereinek képzésére. döntés született egy fejlesztési intézmény létrehozásáról. a bizottság elé került az a tervezet is, hogy oktatási központot hozzanak létre a tömegtájékoztatás területén alkalmazott latin-amerikai grafikusok és képzőművészek számára.

fi

a fejlődő országok képviselői felszólalásaikban rámutattak a nemzeti és nemzetközi tömegkommunikációs eszközök korszerűsítésének fontosságára, valamint az új, egyenlő alapokon nyugvó nemzetközi információs világrend létrehozásának szükségességére. a felszólalók hangsúlyozták a tömegkommunikáció különleges szerepét, amelyet a népek és országok közötti kölcsönös bizalom és megértés légkörének kialakításában játszhat.

dl/ni/pt rp ai
15.10 070983 1463

--

sk0026 4 230 mtik1029

jszp-kongresszus

tokió, 1983. szeptember 7. /mti/ - isibasi maszasi lett a japán szocialista párt központi végrehajtó bizottságának új elnöke. a volt alelnököt a jszp szerdai, 48. kongresszusán egyhangulag választották meg a szigetország legnagyobb ellenzéki pártjának vezetőjévé. az 58 éves politikus aszukaicsi csirót váltja fel tisztében, aki 1977 decembere óta állt a párt élén.

megválasztását követő beszédében isibasi hangsúlyozta, hogy a pártnak új lendületet kell vennie a politikai hatalom megszerzése érdekében. figyelmeztetett arra, hogy rendkívül nehéz belpolitikai időszak következik, ezért a párt egység helyreállítására, a jszp újjáélesztésére szólított fel. emlékeztette a párt népszerűségének az utóbbi időszakban bekövetkezett hanyatlására, célul tűzte ki, hogy a szocialisták sikerrel szerepeljenek az ország előtt álló általános választásokon. ezzel összefüggésben hangsúlyozta, hogy jelszavak helyett konkrét akciókra, a lakosság bizalmának visszaszerzésére van szükség. mint mondotta: a népnek választania kell a szocialisták által javasolt semlegesség és a nakaszone jaszuhiro miniszterelnök által washingtonban szovjetellenes éllel indított „elsüllyeszthetetlen repülőgép-anyahajó”-szerep között. ennek kapcsán egyébként nyílt vitát ajánlott fel a kormányfőnek.

a küldöttek a nap folyamán újjáválasztották az egész központi végrehajtó bizottságot. a japán szocialista párt központi végrehajtó bizottságának főtitkára tanabe makoto lett.

pl/so ai

15.31 070983 1510

E

--

sk0027 4 230 mtik1030

északi országok külügyminiszterei

helsinki, 1983. szeptember 7. /mti/ - közös nyilatkozat elfogadásával ért véget stockholmban az északi országok külügyminisztereinek szokásos őszi tanácskozása, amelyen a dán, norvég, svéd, finn és izlandi diplomácia vezetői vitatták meg az északi atomfegyvermentes övezet, a leszerelés, az európai béke és biztonság legfontosabb kérdéseit.

a tanácskozásról kiadott közlemény a dél-koreai repülőgép- esetet sajnálatosnak tartja, ám a külügyminiszterek nem csatlakoznak az egyesült államok elnökének a szovjetuniót bojkottáló felhívásához és diszkriminációs lépéseire. a külügyminiszterek úgy ítélték meg, hogy mindent meg kell tenni az európai biztonság és együttműködés kérdéseivel foglalkozó madridi tanácskozás, a külügyminiszteri értekezlet sikere érdekében, és nem lehet megengedni, hogy a dél-koreai repülőgép ügye a nemzetközi légkör további, tartós romlásához vezessen.

gáti ai
15.36 070983 0946

-.-

sk0028 4 230 mtik1031

tuc - munkáspárt

london, 1983. szeptember 7. /mti/ - a brit szakszervezetek kongresszusa szerdán blackpoolban elhatározta, hogy felülvizsgálja a munkáspárthoz fűződő viszonyát.

a szakszervezetek döntő többsége a munkáspárt társult tagja. kettejük között intézményes, az első világháború óta törvényben is rögzített kapcsolat van. a munkáspárt anyagi eszközeit zömmel a szakszervezetek teremtik elő, és a pártvezér megválasztásában is nekik van a legnagyobb súlyuk.

a szerdai határozat, amelyet a baloldal hevesen támadott, nem szakítást, csupán felülvizsgálatot helyez kilátásba, de ebben a minőségében is példa nélküli döntés. lényegét tekintve találkozik a konzervatív kormány - és más politikai pártok - ama törekvésével, hogy „leválasszák”, a szakszervezeteket a munkáspártról.

Fi

a baloldal az ügyet a tuc-ban kirajzolódó „jobboldali fordulattal,, , a tuc - nem szükségképpen jobboldali - vezetői a realizmus igényével magyarázzák. arra hivatkoznak, hogy a tagság jelentékeny része a júniusi általános választásokon a konzervatív pártira szavazott, következésképpen „nem találta türhetetlennek,, * mint len murray főtitkár mondta - a thatcheri politika eredményeit. „nekünk ezt tiszteletben kell tartanunk,, - jelentette ki murray.

ae/so ai

15.41 070983 1284

-. -

sk0029 4 230 mtik1032

embargós 19.00 óráig!!!!

osztrák-magyar

bécs, 1983. szeptember 7. /mti/ - dr. horváth istván belügyminiszter vezetésével karl blecha osztrák belügyminiszter meghívására szeptember 5-7. között küldöttség tett hivatalos látogatást ausztriában.

a látogatásról kiadott közös nyilatkozatban hangsúlyozták: magyarország és ausztria a társadalmi rendszerek különbözősége ellenére teljes mértékben megvalósítja a kétoldalu kapcsolatokban a helsinki záróokmány ajánlásait.

a két belügyminiszter megbeszéléseket folytatott a bűnügyi rendészeti és a közlekedésrendészeti együttműködésről 1979-ben kötött egyezmény végrehajtásának tapasztalatairól. megelekedéssel állapították meg, hogy az egyezményt a gyakorlatban maradéktalanul végrehajtják.

kölcsönösen kinyilvánították szándékukat, hogy segítséget nyújtanak a másik félnek a bűnüldözésben, a bűncselekmények megelőzésében és felderítésében, valamint a közúti közlekedés biztonságának kérdéseiben. a kétirányu átmenő gépkocsiforgalom mindkét ország számára problémákat okozott a közlekedés irányításában és ellenőrzésében, amelyeket példamutató módon, közös erővel oldanak meg.

Fi

dr. horváth istván belügyminisztert szerdán fogadta fred sinowatz szövetségi kancellár. a megbeszélésen részt vett karl blecha belügyminiszter és dr. randé jenő, hazánk bécsi nagykövete.

ha/so ai

15.51 070983 1398

-.-

sk0030 4 230 mtik1033

madrid szerdán délelőtt- 1.

pirityi sándor, az mti kiküldött tudósítója jelenti:

madrid, 1983. szeptember 7. /mti/ - a jugoszláv külügyminiszter a madridi találkozó 177. ülését megnyitva azt a reményét tolmácsolta, hogy a külügyminiszterek felszólalásai, amelyek a találkozók 10. napirendi pontját alkotják, fontos tényezővel járulnak hozzá az együttműködés erősítéséhez. méltatta az eddigi munka során elért eredményeket, és a záróokmányban létrejött konszenzust „közös eredményné, közös sikernek”, nevezte, amely például szolgálhat más nemzetközi tárgyalásokhoz is.

a délelőtti ülés szónokainak sorát pierre aubert, a svájci államszövetség elnöke, külügyminiszter nyitotta meg. hangsúlyozta a bizalom fontosságát az államközi kapcsolatokban, és szembehelyezkedett a „politikai ideológiák szolgálatával”, megerősítette, hogy svájc semlegessége fegyveres semlegesség, s hogy szuverenitásának megőrzése szorosan összekapcsolódik védelmi eltökéltségével. állást foglalt a kelet-nyugati katonai egyensúly minél alacsonyabb szinten való megvalósítása mellett.

a szerda délelőtti ülés további szónokai ugyancsak kiemelték a madridi találkozó sikeres befejezésének, egy valóban érdemi és kiegyensúlyozott záródokumentum elfogadásának jelentőségét. köszönettel adóztak az európai semleges és el nem kötelezett államcsoportnak az ellentétek áthidalása érdekében tett erőfeszítéseikért.

a nato-államok, így kanada, portugália, görögország, az nszk és nagy-britannia külügyminiszterei beszédeikben érintették afganisztán, lengyelország témáját, a dél-koreai repülőgép ügyét, s úgy igyekeztek beállítani, mintha ezekben az esetekben a helsinki záróokmány megsértéséről lenne szó. csehszlovákia külügyminisztere még a délelőtti ülésen megfelelő választ adott fejtegetéseikre.

Fi

feltűnően sok nyugati szónok beszélt a terrorizmus veszélyességéről, és az ellene való nemzetközi összefogás fontosságáról.

érsek

achille silvestrini, az egyházi közügyek tanácsának titkára a deklarált szabadság hatékonyságának problémáiról, a vallásszabadság elveiről beszélt, majd arra hívta fel hallgatóságát, hogy az egyszerű emberek sokkal érzékenyebbek jogaik iránt, sokkal türelmetlenebbek ilyen kérdésekben, mint a diplomaták. /folyt./

pi/jp ai

16.01 070983 2276

-.-

sk0031 4 230 mtik1034

madrid szerda délelőtt -2.

joannisz haralambopoulos görög külügyminiszter az európai közösség tagállamai nevében üdvözölte a madridi találkozó eredményes befejezését. rámutatott, hogy a záróokmány nem a „remélt maximum”, de helsinkihez képest új elképzeléseket is tartalmaz.

fernando moran spanyol külügyminiszter beszédében különleges politikai jelentőséget tulajdonított annak, hogy madridban több, mint 30 külügyminiszter van jelen, miközben a világban „válság és feszültség van”, hangoztatta, hogy az enyhülésnek nem szabad elvesznie, s hogy a helsinki folyamat ma is élő valóság. megemlítette, hogy már október 25-én megkezdődik - éppen helsinki- az európai leszerelési értekezlet előkészítése, amely 1984 januárjától új fóruma lesz a 35-ök véleménycseréjének.

az nszk külügyminisztere, hans-dietrich genscher „nagy árnyéknak”, nevezte a dél-koreai repülőgép esetét, de hangsúlyozta, hogy ez nem lehet kelet-nyugati probléma, hanem szükségképpen az egész nemzetközi közösség problémája, amely nem ismétlődhet meg. méltatta az nszk erőfeszítéseit madrid sikere érdekében, a „keleti politika”, kihatását az európai folyamatokra. pozitívan utalt jurij andropov legutóbbi nyilatkozataira, de a genfi szovjet-amerikai tárgyalásokkal kapcsolatban alapvetően washington nézeteit visszhangozta. kívánatosnak mondta, hogy német földről soha többé ne induljon ki háború, valamint, hogy Európából, amely eddig sok nemzetközi konfliktus ösztönzője volt, a kedvező nemzetközi fejlődés forrása váljék.

F

sir geoffrey howe brit külügy- és nemzetközösségi miniszter a magna chartára visszaillesztve kezdte irodalmi idézetekkel gazdagon megtűzdelt beszédét, amelyben főként azt vizsgálta, hogy ki mit nem hajtott végre a helsinki záróokmányból.

a szerda délelőtti ülés utolsó szónoka, bohuslav chnoupek csehszlovák külügyminiszter elsősorban madrid és az európai biztonság kötődésére hívta fel a figyelmet. kiemelte, hogy a madridi találkozó pozitív tényezője jelenünknek, de új impulzust ad a helsinki folyamat sokirányú folytatásához is. /folyt./

pi/jp ai

16.05 070983 2095

--

sk0032 4 230 mtik1035

madrid szerda délelőtt 3.

kimutatta, hogy a madridi záródokumentumban sok olyan elgondolás testet öltött, amelyet ez év januárjában prágában a varsói szerződés politikai tanácskozó testületének megbeszélésein rögzítettek.

chnoupek külügyminiszter szembeszállt azokkal, akik az enyhülést „epizódnak”, tartják, akik a konfrontációt választják a tárgyalások helyett, vagy akár az öncélú párbeszédet a tényleges megegyezés helyett.

kitérve a dél-koreai repülőgép esetére, a szovjet légtér súlyos megsértéséről, mögötte húzódozó rosszindulatu szándékokról beszélt. nem véletlenül, hanem provokációról volt szó, amellyel egyesek élezni akarták a feszültséget, befeketíteni a szovjetuniót - mondotta.

pi/jp ai

16.06 070983 0736

fi

--

sk0033 4 230 mtik1036

orly-csoport - teheráni merénylet

teherán, 1983. szeptember 7. /mti-afp/reuter/ap/ - két francia állampolgárságu nő könnyebben megsérült abban a pokolgépes merényletben, amely szerdán délelőtt történt a teheráni francia nagykövetség közelében. a hirt a hivatalos iráni hírügynökség jelentette. egy névtelen telefonáló közölte az afp francia hírügynökség teheráni irodájával, hogy a merényletet az orly-csoport elnevezésű örmény terrorszervezet tagjai követték el.

a pokolgépet feltehetően még kedden este helyezték el a francia nagykövetség egyik alkalmazottjának autójában. a gépkocsi a ^{nagy-} követségtől mintegy száz méterre levő garázsban állt: itt következett be a robbanás.

mint ismeretes, ez az örmény terroristákból álló szervezet hajtotta végre júliusban a párizsi orly repülőtér utascsarnokában azt a robbantásos merényletet, amely nyolc ember életét követelte. a mostani akciót a csoport „megtorlásul”, szánta azért, mert a francia belügyi szervek erélyes intézkedéseket hoztak az országban élő örmény származású terroristákkal szemben.

megfigyelők emlékeztetnek rá, hogy csupán júliusban öt ízben hajtottak végre robbantásos merényletet iránban levő francia érdekeltségek ellen, egyik alkalommal pedig sikertelen kísérletet tettek egy francia diplomata elrablására.

a szerdai akció olyan időszakban történt, amikor egyébként is feszült a viszony teherán és párizs között, a többi között azért, mert ez utóbbi irak oldalán áll a két közép-keleti ország háborújában.

ps rp
16.09 070983 1519

Fi

sk0034 4 230 mtik1037

fülöp-szigetek - vizsgálóbizottság

manila, 1983. szeptember 7. /mti-dpa/ap/ - szerdán - két és fél héttel benigno aquino fülöp-szigeteki ellenzéki vezető meggyilkolása után - megkezdte munkáját a ferdinand marcos elnök által életre hívott bizottság. a gyilkos merénylet körülményeinek kivizsgálására alakult testületet az ellenzék bojkottálja, mivel tagjai kizárólag az elnök híveiből állnak.

antonio alano ellenzéki vezető szerdán kijelentette, hogy a vizsgálat kimenetele már most előre látható: végső kicsengése minden bizonnyal az lesz, hogy a marcos-kormányzatot semmiféle felelősség nem terheli legbefolyásosabb politikai ellenfelének megöléséért.

a fülöp-szigeteki ellenzék és a nemzetközi közvélemény nagy része úgy véli, hogy ha nem is személyesen marcos elnök, de a környezetében lévő magas rangú katonatisztek szerepet játszottak aquino meggyilkolásában.

az egykori szenátort, aki az egyesült államokban töltött száműzetéséből tért vissza, a manilai repülőtéren ölték meg, közvetlenül a gép elhagyása után. a gyilkos lövés pillanatában aquinót egyenruhás katonák vették körbe. az állítólagos merénylőt, akit a kormány „hivatásos bérgyilkosnak”, tüntetett fel, a merénylet után néhány másodperccel katonák agyonlőtték.

ml rp ai
16.13 070983 1277

-.-

sk0035 4 230 mtik1038

géplügy - pilóták

London/párizs/melbourne, 1983. szeptember 7. /ap/upi/reuter/ - a légitársaságok pilótáinak nemzetközi szövetsége /ifaipa/ kedden, a hattagu igazgatótanács rendkívüli ülése után a szovjetunióba induló légi járatok hatvannapos bojkottálására szólította fel tagszervezeteit. döntését a dél-koreai utasszállító gép ügyével indokolta. a francia, a brit, a dán, norvég, svéd, a nyugatnémet, a svájci és az ausztráliai pilóták szövetsége szerdán csatlakozott a felhíváshoz.

F

a svédország, norvégia és dánia közös tulajdonát képező scandinavian airline /sas/ tanulmányozza a skandináv pilótaszövetségek álláspontját, de még nem hozott döntést. a sas-nak heti öt járata van moszkvába.

a francia pilótaszövetség a kormány együttműködését kérte a bojkotthoz, amely az air france moszkvába induló heti hat, valamint a hetenként egyszer moszkván keresztül tokióba tartó járatát érintené.

a brit pilótaszövetség péntektől bojkottot hirdetett meg és ez ügyben tárgyalásokat kezdeit a british airways állami légitársasággal, amely hetente négy járatot indít moszkvába.

a nyugatnémet pilótaszervezet a bonni kormány jóváhagyására vár.

ausztráliában hatvan napra megtiltották a szovjet diplomatáknak a helyi légi járatok használatát. ausztráliának nincs légi járata moszkvába, pilótái a szövetség bojkottjához jelképesen csatlakoztak.

to rp ai
16.31 070983 1398

-.-

sk0036 4 230 mtik1040

thai provokációk

hanaoi, 1983. szeptember 7. /mti/ - augusztusban 427 ellenforradalmárt tettek ártalmatlanná a kambodzsai határőrök, emellett jelentős mennyiségű fegyvert, hadianyagot is zsákmányoltak - adja hírül a múlt hónapban történt thai provokációkat összegző phnom penh-i jelentés. ismét több százszor lőtte a thai tüzérség kambodzsai határmenti körzeteit, hogy fedezze a behatoló polpotista és más csoportokhoz tartozó fegyvereseket. a thai légiföldesítő tevékenység, miként a tüzérségi támadások, nyugat-kambodzsai régi városromjai, erdővel borított magaslatok ellen irányult. a tengeren 5-30 mérföldnyire hatoltak be kambodzsai területi vizeire a thai hajók.

dp/im ai
16.39 070983 0697

Fi

-.-

sk0037 4 230 mtik1041

fucik-évforduló

prága, 1983. szeptember 7. /mti/ - kegyeletes ünnepségen emlékeztek meg szerdán julius fucik halálának negyvenedik évfordulójáról prágában. a kimagasló antifasiszta újságíró 1943. szeptember 8-án gyilkolták meg a hitleri megszállók.

a prágai zsiszkov-hegyen lévő nemzeti emlékmű mauzóleumában fucik síremlékénél lerótták kegyeletüket a cskp, valamint a csehszlovák és nemzetközi újságíróársadalom képviselői. az ünnepségen zdenek horeni, a csehszlovák újságíró szövetség kb elnöke és a rudé právo főszerkesztője mondott beszédet. a többi között emlékeztetett arra, hogy a kommunista újságírónak örök emléket állít riport az akasztófa alól című műve, amely 90 nyelven több, mint 300 kiadásban jelent meg eddig.

szerdán koszoruzási ünnepség volt a julius fucik prágai szülőházának falán elhelyezett emléktáblánál.

gr/jp ai

16.40 070983 0873

--

sk0038 4 700 mtik1042

halley-üstökös - nemzetközi bizottság /1.rész/

fazekas lászló, az mti tudósítója jelenti:

moszkva, 1983. szeptember 7. /mti/ - a nemzetközi űrkutatási együttműködés egyik legérdekesebb tervéről, a halley-üstökös kutatására kidolgozott programról számoltak be szerdai moszkvai sajtóértekezletükön a programot irányító nemzetközi tudományos-műszaki bizottság tagjai. a bizottság, amelynek munkájában szovjet, bolgár, csehszlovák, lengyel, magyar, ndk- és nszk-beli, osztrák és francia tudósok vesznek részt, szeptember 5-7-e között tartotta ülését moszkvában.

roald szaggyejev akadémikus, a szovjet tudományos akadémia űrkutatási intézetének igazgatója, a széles nemzetközi összefogással kidolgozott program tudományos vezetője elmondta, hogy a tervek szerint a jövő év decemberében két egyforma vega elnevezésű űrberendezést indítanak utra. /a két azonos szondára azért van szükség, hogy biztosítani lehessen a kísérlet sikerét./ a vega 1985

hg

juniusában halad el a vénusz bolygó mellett. ekkor leválik róla egy leszállóegység, amely a vénusz felszínére ereszkedik, s közben információkat továbbít a földre a vénusz felhőtakarójáról, valamint légkörének vegyi összetételéről. 1986 márciusában, mintegy 440 napig tartó repülés után az űrkutatás történetében első ízben „találkozik”, ember készítette berendezés űstökössel. a halley-üstököst a vega mintegy 10 ezer kilométerre közelíti meg, s méréseket végez fizikai jellemzőinek és vegyi összetételének, valamint számos más tulajdonságának meghatározása érdekében. a méréseket a programban résztvevő országok által közösen készített műszerek és tudományos berendezések végzik.

szegő károly professzor, a bizottság magyar tagja, a központi fizikai kutatóintézet munkatársa a sajtóértekezleten felhívta rá a figyelmet, hogy a nemzetközi program kidolgozói két lehetőség között választhattak: vagy kevés tudományos kockázattal járó, egyszerű kutatási programot dolgoznak ki, s végrehajtásával csak kevés új ismeretet szereznek az űstökösről, vagy vállalva egy esetleges kudarc kockázatát, igyekeznek a lehető legtöbbet megtudni erről a különleges égitestről. /folyt./

fl/im mj

16.57 070983 2157

-.-

sk0039 4 700 mtik1043

halley-üstökös - nemzetközi bizottság /2.rész/

a kilenc ország tudósai végülis ezt a megoldást választották, tekintettel arra, hogy 1986 tavaszán csak évtizedek múlva visszatérő lehetőség nyílik meg előttük. a halley-üstökös ugyanis csak minden 76 évben egyszer kerül a nap közelébe, s válik megfigyelhetővé a földi kutatók számára. megfigyelése pedig azért is rendkívül fontos, mert az űstökösök mindmáig a legtökéletesebb, legkevésbé ismert égitestek közé tartoznak, s a róluk szerzett ismeretek döntő többsége is csupán közvetett megfigyelés eredménye.

fl/im mj

16.58 070983 0587

kg

-.-

sk0040 4 230 mtik1044

béke-világtanács - dél-koreai gép

helsinki, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - a dél-koreai repülőgép behatolása a szovjetunió légterébe és egy amerikai kémrepülőgép egyidejű jelenléte a térségben olyan provokációs jellegű cselekmény, amely az egyébként is ingatag nemzetközi helyzetben a béke ügyére nézve súlyos következményekhez vezethetett volna hangsúlyozta a béke-világtanács helsinkiben kiadott nyilatkozata.

a béke-világtanács mély nyugtalanságának adott hangot ronald reagan amerikai elnöknek az ügy kapcsán elhangzott kijelentései miatt. az amerikai elnök hivatalos nyilatkozatai és azok a próbálkozások, hogy szankciókat hozzanak a szovjetunió ellen, megszakítsák vele a gazdasági és kulturális kapcsolatokat, a nemzetközi feszültség további éleződésével fenyegetnek.

nem szabad megengedni - szögezte le a nyilatkozat -, hogy ezt az incidenst szándékosan az európai atomfegyverzet korlátozásáról most felújított tárgyalások aláásására és a békemozgalom gyengítésére használják fel.

to rp mj

17.06 070983 1031

--

sk0041 4 230 mtik1045

embargó 18.30 óráig

madrid - szerda-4.

madrid, 1983. szeptember 7. /mti/ - a madridi találkozó záróülésén résztvevő külügyminiszterek kétoldalu megbeszélésekre is felhasználják az adott alkalmat. hazánk külügyminisztere, dr. várkonyi péter szerdán találkozott és megbeszélést folytatott paavo va:rynen finn, hans van den broek holland és erwin lanc osztrák külügyminiszterrel. a szívélyes légkörű megbeszéléseken áttekintették a kétoldalu kapcsolatok fejlesztésének lehetőségeit, a nemzetközi helyzet, továbbá az európai biztonsági folyamat kölcsönös érdeklődésre számot tartó kérdéseit.

pi/im mj

17.20 070983 0651

hg

--

sk0042 4 230 mtik1046

usa - libanon

bokor pál, az mti tudósítója jelenti:

washington, 1983. szeptember 7. /mti/ - reagan elnök azt az utasítást adta külügyminiszterének, george shultznak, hogy madridban a csütörtöki amerikai-szovjet külügyminiszteri találkozón semmi másról ne tárgyaljon, mint a koreai repülőgép katasztrófájáról és más „emberi jogi,, témákról.

a szovjetellenes kampánnyal washington néhány fontos rövidtávu stratégiai célját szeretné elérni. az egyik a pershing-2 rakéták és a manőverező robotrepülőgépek európába telepítésének „biztosítása,, , a másik az egyesült államok libanoni katonai beavatkozásának kiszélesítése anélkül, hogy eközben konfliktusba keveredne a ~~nyugat-európai~~ erőkben résztvevő partnereivel, vagy a törvényhozással.

a lélektani hadviselés új ütközetének első napjaiban a libanoni katonai helyzetben több sarkalatos változás következett be. izrael kivonta csapatait bejrut körzetéből, s washington csak tessék-lássék tiltakozott, noha korábban elszántan tagadta, hogy hajlandó lenne átvenni az izraeli megszálló csapatok szerepét. a gyakorlatban most végrehajtásra kerül az új katonai szerepek kiosztása libanonban. egyelőre megállapíthatatlan, hogy ebben a szereposztásban az izraeli csapatoknak a libanoni baloldali erők elleni harc, vagy a szíria elleni konfrontáció előkészítése lesz a feladata, de úgy látszik a haditechnikát, a légi-, és tengeri háborút a nyugati szövetségesek vállalják.

a fehér ház szóvivője kedden is azt állította, hogy a libanonba vezényelt több, mint 2100 főnyi amerikai tengerészgyalogos nem száll partra. weinberger amerikai hadügyminiszter szerint azonban a bejrutnál horgonyzó amerikai hadihajók parancsot kaptak a hadműveletekben való részvételre. a cbs amerikai televízió értesülése szerint a térségbe küldik a new jersey csatahajót. egy további amerikai repülőgép-anyahajót is oda irányítanak.

br/jp mj

17.38 070983 1913

bg

--

sk0043 4 230 mtik1047

roland leroy a l, humanité ünnepéről

dobsa jános, az mti tudósítója jelenti:

párizs, 1983. szeptember 7./mti/ - szombaton és vasárnap a párizs melletti vourmeuve-ben rendezik meg a l, humanité hagyományos ünnepet. roland leroy, az fkp politikai bizottságának tagja, a l, humanité főszerkesztője szerdán tartott sajtóértekezletén ismertette a kétnapos ünnep programját. hangsúlyozta, hogy annak fő témái a francia ipar dinamikus fejlesztéséért, a munkanélküliség leküzdéséért folyó küzdelem, valamint a leszerelésért és békéért folyó harc lesznek. az ünnepen 78 országból 88 testvérnap képviselői vesznek részt.

a l, humanité főszerkesztője arra is rámutatott, hogy a leszerelésért és békéért folyó küzdelem fontosságát drámai módon huzta alá legutóbb a dél-koreai repülőgép katasztrófája. ebből azt a tanulságot kell levonni, hogy sürgető feladat a nemzetközi feszültség felszámolása és a fegyverkezési hajsza beszüntetése, hiszen a világot ma az a veszély fenyegeti, hogy „egy gombnyomással háborút indíthatnak el.,,

az ünnepség gazdag kulturális programja keretében számos külföldi művész és együttes is fellép. a vasárnap esti záró-ünnepélyen a győri balett-együttes mutatkozik be federico garcia lorca emlékének szentelt műsorával. a l, humanité szerdai számában a lap budapesti különtudósítója részletesen méltatja a magyar együttes eddigi tevékenységét és beszámol markó ivánnal folytatott beszélgetéséről.

ds/th mj

17.55 070983 1462

hg

.-.

sk0044 4 230 mtik1048

kommuniké

peking, 1983. szeptember 7. /mti/ - iván lászló, hazánknak, a kínai népköztársaságba akkreditiált nagykövete szeptember 7-én pekingben átadta megbízó levelét li hszen-nien-nek, a kínai népköztársaság elnökének.

küm/im mj
17.58 070983 0249

--

sk0045 4 230 mtik1049

palesztin konferencia - hollai

genf, 1983. szeptember 7. /mti-küm/ - genfben szerdán, a palesztin kérdés igazságos rendezésével foglalkozó ensz-értekezlet utolsó napján felszólalt hollai imre, az ensz-közgyűlés 37. ülészakájának elnöke. beszédében rámutatott, hogy a palesztin kérdés már hosszú ideje a nemzetközi érdeklődés középpontjában áll, és ma is a közel-keleti válság olyan sarkalatos pontja, amelynek rendezése nélkül elképzelhetetlen a térség tartós békéje.

utalt az ensz-közgyűlés ülészakái által a palesztin kérdés megoldása érdekében tett erőfeszítésekre és emlékeztetett: a közgyűlés 1948-as ülészaka amellelt foglalt állást, hogy a volt palesztin mandátum területén hozzanak létre egy arab és egy zsidó államot.

hasznosnak minősítette a mostani konferencián kidolgozott dokumentumokat, majd sürgette, hogy a közel-keleti kérdéssel kapcsolatban az érdekelt felek és a nemzetközi közösség tanúsítson önmérsékletet és soha ne tévessze szem elől a térség realitásait. kijelentette: korunk realitása, hogy egyetlen nagyobb horderejű nemzetközi válság sem oldható meg a két nagyhatalom megállapodása nélkül, miként az is elengedhetetlen, hogy a nemzetközi vitákat kizárólag békés eszközökkel rendezzék.

ml ku mj

18.08 070983 1254

lg

--

sk0046 4 230 mtik1051

rövid hírek

honecker - kulikov

berlin, 1983. szeptember 7. /mti/ - erich honecker, az nszép kb főttitkára, államfő szerdán baráti megbeszélésen fogadta viktor kulikov marsallt, a varsói szerződés tagállamai egyesített fegyveres erőinek főparancsnokát. a megbeszélésen a jelenlegi katonapolitikai helyzetről és a varsói szerződés tagállamai hadseregeinek együttműködéséről volt szó.

vietnam - kínaiak szabadon bocsátása

hanoi, 1983. szeptember 7. /mti/ - vietnam szabadon bocsát 21 kínai állampolgárt, akik illegálisan léptek vietnami területre. hanoiban hangsúlyozzák, hogy az újabb gesztus kína felé a kapcsolat megjavítását hivatott elősegíteni. a foglyokat szeptember közepén, még a kínai nemzeti ünnep /október 1./ előtt átadják a kínai hatóságoknak.

nguyen co thach - nicaragua

managua, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - hivatalos látogatásra managuába érkezett nguyen co thach vietnami külügyminiszter. a repülőtéren miguel d,escoto nicaraguai külügyminiszter fogadta.

hó lengyelországban

varsó, 1983. szeptember 7. /mti/ - a „tátrai ősz”, elnevezésű hagyományos zakopanei folklórrendezvény váratlan attrakciójaként szerdán leesett az első hó a település fölött magasodó kasprowy wierch-en. a helyi meteorológiai állomás szerint a hőmérséklet minusz három fok.

pham van dong - afp

hanoi, 1983. szeptember 6. /mti/ - pham van dong vietnami miniszterelnök hanoiban fogadta a francia afp hírügynökség küldöttségét, amelyet henri pigeat elnök-vezérigazgató vezet. az afp az egyetlen nyugati hírügynökség, amely állandó tudósítói irodát tart fenn hanoiban.

ghanai tömegkatasztrófa

accra, 1983. szeptember 7. /reuter/ - negyvenen meghaltak, hatvanan pedig megsebesültek ghana történetének eddigi legsúlyosabb közúti balesete következtében. kedden a főváros közelében egy emberekkel megrakott pótkocsis teherautó belerohant egy autóbuszba.

hg

szabotázsakció

nyugat-berlin, 1983. szeptember 7. /mti/ - ismeretlen tettesek szerdára virradó éjszaka nyugat-berlinben megrongálták az ndk kezelésében levő gyorsvasut sín pályáját. a szabotázsakció miatt a forgalom átmenetileg szünetelt az érintett utszakaszon.

si-dp-kj-bj/im ku mj

18.26 070983 2217

-. -

sk0047 4 230 mtik1052

tuc - gazdasági vita

London, 1983. szeptember 7. /mti/ - a brit szakszervezeti kongresszus gazdasági vitájában len murray, a Tuc főtitkára bejelentette az eddigi gazdasági program felülvizsgálását - ez, csakugy mint a munkáspárthoz fűződő viszony revíziója, októberben lesz esedékes.

murray is, david basnett, a főtanács gazdasági bizottságának elnöke is úgy találták, hogy az elmúlt években túl sok követelés hangzott el - ez volt a Tuc gazdasági programjának gyengesége. basnett szerint a jövőben két dologra szükséges összpontosítani: az alacsony bérek és a munkaidő-rövidítés problematikájára. a bérminimum és a munkaidő-csökkentés kieszközlése kiemelt tennivaló lesz.

a gazdasági vitában sokfajta kritika érte a kormányt, de szinte teljesen elmaradtak azok a heves és érzelemtől fűtött támadások, amelyek a Tuc előző évi kongresszusát jellemezték. a „pragmatizmus”, hívei - a számszerű többség - valósággal „beleverték”, a küldöttekbe azt a gondolatot, hogy a Tuc-nak öt éven át együtt kell élnie a konzervatív kormánnyal, következésképp csak azon nyerhetnek a szervezett dolgozók, ha az együttélés építő jellegű.

ennek megfelelően a kongresszus elvetette a sztrájkok „politikai célokra”, való felhasználását és ezzel együtt azt a korábban bevált stratégiát is, hogy általános munkabeszüntetésekkel távozásra lehet kényszeríteni kormányokat.

ae/im mj

18.46 070983 1397

hg

-. -

sk0048 4 230 mtik1053

Libanon - szíria

damaszkusz, genf, 1983. szeptember 7. /afp,ap/ - hafez asszad szíriai elnök szerdán damaszkuszban fogadta robert mcfarlane amerikai diplomatát, ronald reagan közel-keleti utazó nagykövetét. a találkozón, amelyen jelen volt abdel halim kaddam szíriai külügyminiszter és robert paganelli, az egyesült államok damaszkuszi nagykövete, a libanonban kialakult helyzetről volt szó.

a vöröskereszt nemzetközi bizottsága szerdán felszólította a libanonban szemben álló feleket, hogy azonnal kössenek hatékony tűzszünetet. a nemzetközi vöröskereszt szóvivője szerdán genfben tartott sajtóértekezletén kijelentette, hogy a libanoni hegyvidéken tizezrével hajléktalanná vált lakosok helyzete egyre súlyosabb és sebesültek sokasága vár sürgős elszállításra. hozzáfűzte: a vöröskereszt nemzetközi bizottsága és a libanoni vöröskereszt együttes erőfeszítései eredménytelenek maradtak, mivel az életbeléptetett tűzszüneti megállapodásokat eddig minden esetben megsértették.

ml ku mj
18.47 070983 1009

--

sk0049 4 230 mtik1054

csád

n,dzsamena, 1983. szeptember 7. /mti-taszsz/ - csád északkeleti részén um saluba körzetében a kormány-ellenes erők visszaverték hisszen habré csapatainak támadását, amelyben a kormánycsapatok oldalán résztvett a francia légierő is - jelentette szerdán a taszsz az afp francia hírügynökségre hivatkozva.

a habré-ellenes erők sikeréről gükuni veddei, a csádi ellenkormány elnöke számolt be. közölte, hogy a város körzetében folytatódnak a harcok és a kormánycsapatokat további 3500 francia katonával, főként tengerészgyalogosokkal erősítették meg.

hg

Lagos, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - alhaji shehu shagari nigériai elnök felszólította az afrikai országokat, hogy segítsék elő a béke helyreállítását csádban. a nigériai államfő az afrikai egyesítészervezethez intézett felhívásában sürgette a csádi kérdéssel foglalkozó különleges bizottság mielőbbi összehívását a helyzet megvitatása és rendezése céljából.

km ku mj
18.53 070983 0952

-. -

sk0050 4 230 mtik1055

craxi - külpolitika

Róma, 1983. szeptember 7. /mti/ - az olasz kormány növekvő aggodalommal figyeli a libanoni eseményeket és lehetősége szerint igyekszik előmozdítani egy katonai-politikai kompromisszum létrejöttét. Bettino Craxi miniszterelnök e kijelentést az olasz szocialista párt vezetőségének szerdai ülésén tette.

az oszp vezetősége, miután meghallgatta Bettino Craxi főtitkári beszámolóját, úgy döntött, hogy az október első napjaiban összeülő központi bizottság tűzze ki „a soronkövetkező, de előrehozott pártkongresszus,„ idejét. erre, feltehetően 1984 elején kerül sor.

Craxi, a tanácskozás végén újságírók előtt személyesen is megerősítette, hogy a jövőben jobban belé kíván szólni az olasz külpolitika alakításába.

az a tény, hogy dzsemajel libanoni elnök megbízottja után, aki kedden járt Rómában, meghívta dzsumblattot - ő várhatóan már ezen a héten a miniszterelnök vendége lesz - Craxi személyes törekvéseire is utal, mutatnak rá az olasz fővárosban. továbbá emlékeztetnek, hogy a miniszterelnök azzal egy időpontban, de külön próbált közvetíteni, amikor a külügy- és a hadügyminiszter a parlamentben ismertette a kormány közelkeleti politikáját.

a miniszterelnöki hivatal szerdai közlése szerint Craxi, Giulio Andreotti külügyminiszter kíséretében, szeptember 15-én Párizsba, 16-án Londonba, 23-án Bonnba látogat. az olasz sajtó azonban már úgy tudja, hogy a miniszterelnök rövid időn belül Bonnt és Londont is felkeresi. az oszp-hez közelálló források szerint szó van az amerikai elnökkel való találkozóról is.

kir/im mj

19.08 070983 1586

hg

-. -

sk0051 4 230 mtik1056

unesco-tanácskozás -2.

taskent, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - az unesco kommunikációfejlesztési nemzetközi programja kormányközi tanácsának taskenti ülészakán a 2. számú munkabizottságban több ország képviselője aggodalmát fejezte ki a szervezet pénzügyi helyzetével kapcsolatban, és újabb anyagi eszközök felkutatása mellett foglalt állást. az indiai küldött a felszólalásában sürgette a résztvevő országok képviselőit, hogy járuljanak hozzá a szervezet különleges pénzügyi alapjának növeléséhez. emellett javasolta olyan nemzetközi konferencia összehívását, amely a pénzügyi hozzájárulás kérdéseivel foglalkozna. az amerikai küldött határozottan ellenezte a konferencia gondolatát.

a 2. számú bizottság résztvevői pénzügyi kérdések mellett azzal is foglalkoznak, hogy a kormányközi tanács miképpen vegyen részt a fejlődő országok hírközlésének fejlesztésében.

a szovjet küldött emlékeztetett arra, hogy a szovjetunió évente ötven ösztöndíjat biztosít a kormányközi tanácsnak hírközlési szakemberek képzésére. hangsúlyozta, hogy a szovjetunió kész az unescoval közösen határozni az ösztöndíjak felhasználásának kérdésében.

amadou mahtar m, bow, az unesco főigazgatója szerdán taskentbe érkezett.

gn ps ku mj
19.56 070983 1248

-.-

sk0052 4 230 mtik1057

gáspár-salajev

moszkva, 1983. augusztus 7. /mti-taszsz/ - gáspár sándor, a szot főtitkára szerdán a szovjet szakszervezetek központi tanácsának meghívására moszkvában tárgyalt.

hg

a szot főtitkárát fogadta sztyepan salajev, a szovjet szakszervezetek központi tanácsának elnöke. a meleg hangvételi, elvtársi légkörben lezajlott tanácskozáson a szovjet és a magyar szakszervezetek tevékenységének időszerű kérdéseiről volt szó, és áttekintették a nemzetközi szakszervezeti mozgalom problémáit.

ps mj

20.14 070983 0521

--

sk0053 4 230 mtik1058

madridi találkozó - taszsz

madrid, 1983. szeptember 7. /taszsz/ - szerdán a spanyol fővárosban megkezdődött a madridi találkozó zárószakasza, amelyen 33 európai ország és az egyesült államok, valamint kanada külügyminiszterei vesznek részt.

felszólalásaikban a miniszterek egyhanguan kiemelik a találkozó elért eredmények nagy jelentőségét, amit a helsinki záróokmány alapvető megállapításait és elveit továbbfejlesztő záródokumentum kifejez.

mindazonáltal a nato-tagországok néhány képviselője kirohanást intézett a szovjetunió ellen a dél-koreai repülőgép incidensével kapcsolatban. a provokatív támadást a szocialista országok külügyminiszterei felszólalásaikban a leghatározottabban visszautasították.

ts ku mj

20.21 070983 0749

hg

--

sk0054 1 230 mtik1059

kiegészítés a mai mtik1032-höz /osztrák-magyar/

a mai mtik1032 sz. hírünkhöz kérjük az alábbi mondatot hozzáírni:

dr. horváth istván belügyminiszter szerdán este hazaérkezett ausztriából.

mti-külturnus

20.45 070983 0229

-.-

sk0055 4 230 mtik1060

palesztin konferencia - befejezés

genf, 1983. szeptember 7. /mti-taszsz/afp/ - zárónyilatkozat elfogadásával szerdán befejeződött a palesztin kérdés igazságos rendezésével foglalkozó ensz-konferencia. a zárónyilatkozat kifejezésre juttatta a résztvevő országok aggodalmát a feszült közel-keleti helyzettel kapcsolatban.

a zárónyilatkozat állást foglalt amellett, hogy izraelnek ki kell vonnia csapatait az 1967-ben megszállt arab területekről, így jeruzsálemből is. a résztvevők elítélték izraelnek a megszállt területeken folytatott politikáját.

a zárónyilatkozat hangsúlyozza: a közel-keleti rendezés alapelveinek gyakorlati kidolgozása érdekében hívjanak össze békekonferenciát az ensz égisze alatt. ezen az értekezleten részt kell vennie az arab-izraeli konfliktusban érdekelt valamennyi félnek, beleértve a pfsz-t, a szovjetuniót és az egyesült államokat és egyéb érintett államokat.

a szerdán véget ért fórumon akcióprogramot dolgoztak ki, hogy aktivizálják a világszervezetnek a szuverén palesztin állam létrehozását célzó erőfeszítéseit. a fórumon mintegy 140 ország, a palesztinai felszabadítási szervezet képviselői vettek részt. jelen voltak az ensz különböző szervezeteinek, s több mint száz társadalmi szervezetnek a küldöttei is. az egyesült államok és izrael bojkottálta a tanácskozást, 20 állam, köztük nagy-britannia, az nszk, japán, franciaország, megfigyelői, szinten vett részt.

km ku mj

20.52 070983 1447

ho
1

-.-

sk0056 4 230 mtik1061

madridi találkozó - szerda 5. /1. rész/

madrid, 1983. szeptember 7. /mti/ - a szerda délutáni ülésen, amelyen genschler nyugat-német külügyminiszter elnökölt, hat beszéd hangzott el. a küldöttségek szinte teljes létszámban foglaltak helyet az ülésteremben andrej gromikó beszédére való tekintettel.

a délutáni ülés első felében három szocialista ország - Lengyelország, az ndk, majd a szovjetunió - külügyminisztere beszélt, ezután irország, ciprus és törökország képviselője emelkedett szólásra, az utolsó felszólalás török-ciprusi szóváltásba torkollott.

stefan olszowski lengyel külügyminiszter beszédében melegen üdvözölte a madridi záróokmányt és hangsúlyozta, hogy az nem kívánja egyik államcsoport értékrendjét a másikra kényszeríteni. utalt az európai biztonság érdekében tett sorozatos lengyel kezdeményezésekre, egyebek között a rapacki-terv néven ismert javaslatra, amely egy közép-európai atomfegyvermentes övezet létrehozását célozta.

a lengyelországi szükségállapot intézkedéseire kitérve rámutatott, hogy azok mind lengyel, mind európai érdekeknek megfeleltek. elítélte a nyugat lengyelelleses szankcióit és kártérítési igényt jelentett be a jogellenes nyugati lépések következményei miatt.

madrid az európai biztonsági és együttműködési intézmények és strukturák komoly próbatétele volt - hangsúlyozta olszowski és hitet tett a madridi záróokmány ajánlásainak teljesítése mellett.

oskar fischer, az ndk külügyminisztere beszédében hangsúlyozta, hogy országa tartós békét akar összes szomszédjával, azon fáradozik, hogy megakadályozza a fegyverkezési hajszá újabb fordulóját. rámutatott, hogy a tervezett amerikai rakétatelepítés árnyékot vet az egész európai fejlődésre, egyebek között a madridi találkozóra is. állást foglalt amellett, hogy nyugat-európában ne legyenek lefegyverző első csapást mérő fegyverek. jurij andropov legutóbbi javaslatára a nyugat válaszát várja a világ - mondotta. /folyt./

pi/im mj

21.07 070983 1973

huz

sk0057 4 230 mtik1062

madridi találkozó - szerda 5. /2. rész/

a dél-koreai repülőgép incidensével kapcsolatban emlékeztetett rá, hogy egy-egy provokáció súlyos háborus konfliktusokhoz vezetett századunkban.

az ndk külügyminisztere, hangsúlyozva, hogy a helsinki záróokmányt szerves egységként kell végrehajtani, kijelentette, hogy a gazdasági háborúk nem egyeztethetők össze sem a helsinki, sem a madridi záróokmánnyal.

ezután mondta el nagy érdeklődéssel kísért beszédét andrej gromiko szovjet külügyminiszter.

írország külügyminisztere peter barry, amelelt, hogy kötelességszerűen csokorba szedte a szocialistaellenes rágalmat, a vallásszabadság kérdésétől a repülőgépincidensig, elismerően szólt a madridi záróokmányról három vonatkozásban is: ez helsinki óta az első érdemi okmány európai szinten; visszatérést jelent a stabilitáshoz és „a dolgok kiszámíthatóságához”; a salt-ii. óta az első olyan aktus, amelyben szovjet-amerikai egyetértés ölt testet.

nikosz rolandisz ciprusi külügyminiszter elmondta, hogy helsinki óta romlott a világhelyzet, újból és újból erőszak alkalmazására került sor a világ különböző térségeiben. madrid a kelet-nyugati viszony barométerének szerepét töltötte be. sikeréhez az európai semleges és el nem kötelezett országok nagyban hozzájárultak.

a ciprusi külügyminiszter üdvözölte az európai biztonság és a mediterrán térség biztonságának kapcsolódását és sajnálattal beszélt arról, hogy az európai bizalomerosztó intézkedéseket nem sikerült kiterjeszteni a földközi-tenger medencéjére. szólt a ciprusi nép tragédiájáról és azokról, akiknek a nyilatkozatai és magatartása között nagy eltérések vannak.

a török külügyminiszter országára vette a célzást és kijelentette, hogy ciprusi kollégája csak a ciprusi görög közösség nevében beszélhet, amit rolandisz szenvedélyesen visszautasított. /folyt./

pi/im mj

21.17 070983 1877

lg

sk0058 4 230 mtik1063

madridi találkozó - szerda 5. /3. rész/

ilter türkmén török külügyminiszter, aki a déutáni ülés utolsó szónoka volt, rámutatott a távoli térségek problémái közötti szoros összefüggésekre, és ezekre való tekintettel maximális önmérsékletet követelt a „nagyhatalmaktól”, „hatékony intézkedéseket sürgetett a nemzetközi terrorizmus ellen”, „az élethez való jog nevében”, „

a madridi találkozó külügyminiszteri szintű záróülésszaka csütörtökön délelőtt az ndk külügyminisztere elnökletével plenáris ülést tart, amelyen beszédet mond hazánk külügyminisztere dr. várkonyi péter is.

pi/im mj

21.20 070983 0610

--

sk0059 4 230 mtik1064

madrid - gromiko - tudósítói /1. rész/

madrid, 1983. szeptember 7. /mti/ - andrej gromiko beszéde bevezetőjében a madridi záróokmányt kiegyensúlyozottnak és tartalmaznak, olyan dokumentumnak nevezte, amely a kölcsönösen előnyös együttműködést segíti. hangsúlyozta, hogy a záróokmány szintézis eredménye, következésképpen kompromisszumos jellegű. biztosította a madridi találkozót, hogy a szovjetunió következetesen végrehajlja a záróokmány rendelkezéseit.

a szovjet külügyminiszter állást foglalt amellett, hogy az ideológiai véleményeltérések ne kerüljenek át az államközi viszonyok területére. elítélte a nyugat pszichológiai hadviselését, konfrontációs politikáját. kijelentette, hogy a szocializmussal szemben a nyomásgyakorlási, beavatkozási kísérletek kilátástalanok.

madrid sikere azt tanúsítja - folytatta gromiko -, hogy az érdekek kölcsönös tekintetbe vétele segíthet leküzdeni a nézeteltéréseket.

a szovjet külügyminiszter megerősítette, hogy világméretben és Európában hozzávezetőlegesen katonai egyensúly van a varsói szerződés szervezete és a nato között. ez az egyensúly előmozdítja a béke fenntartását - fűzte hozzá.

hg

andrej gromiko beszédében kétszer is hangsúlyozta, hogy a varsói szerződés nem törekszik katonai fölényre, de másnak sem engedi meg, hogy katonai fölényre jusson vele szemben.

utalt jurij andropov legutóbbi javaslatára és kijelentette: reméli, hogy washington józanul fog reagálni. érvényesnek mondta a hadászati fegyverrendszerek befagyasztására vonatkozó szovjet javaslatot, azt az indítványt, hogy az atomhatalmak mondjanak le az atomfegyver elsőként való alkalmazásáról, s az államok ne állítsanak rendszerbe műholdromboló fegyvereket. megjegyezte, hogy a nyugat képviselői sokat beszélnek a bizalom erősítéséről, közben katonai doktrínái a első atomcsapást hirdetik.

az emberi jogok kérdésére kitérve hangoztatta, hogy az októberi forradalom valósította meg a történelemben először az emberek teljes egyenlőségét. a szovjetunióban a társadalom tökéletesítése, a szocialista demokrácia fejlesztése napirenden van - jelentette ki. /folyt./

pi/th mj

23.08 070983 2139

--

sk0060 4 230 mtik1065

madrid-gromiko-tudósítói /2.rész/

andrej gromiko beszéde végén kitért a dél-koreai repülőgép ügyére, amellyel a szerdai üléseken több felszólaló foglalkozott. felhívta a figyelmet, hogy az egyesült államok vezető körei tudatosan felhasználják ezt az incidenst a nemzetközi légtér mérgezésére. van-e joga bárkinek is büntetlenül megsérteni más ország szuverenitását? - tette fel a kérdést és emlékeztetett rá, hogy a dél-koreai repülőgép fontos szovjet stratégiai objektumok fölött repült át. katonai célokból végrehajtott nagyszabású provokációról beszélt gromiko, majd hozzátette: „a szovjetunió területe és határa szent és sérthetetlen.„

pi/th mj

23.10 070983 0672

hg

--

sk0061 4 800 mtik1067

kü lpolitikai hireink tartalomjegyzéke sk0001-sk0028-ig

budapest, 1983. szeptember 7. /mti/

- sk0001 vogel javaslat
 sk0002 argentin kp
 sk0003 olasz - magyar szimpózium
 sk0004 pápa
 sk0005 görögországi nato
 sk0006 van li nyilatkozata
 sk0007 holland parlament - andropov javaslat
 sk0008 lengyel dollárhamisítók
 sk0009 rövid hírek
 róma: orlandi-ügy
 panamaváros: weinberger - salvadorban
 moszkva: szovjet tudós halála
- sk0010 madrid - előzetes
 sk0011 ideológiai harc - zamjatyin /1. rész/
 sk0012 ideológiai harc - zamjatyin /2. rész/
 sk0013 olszowski-nyilatkozat
 sk0014 bt
 sk0015 pakisztáni tüntetések
 sk0016 francia lap a dél-koreai repülőgépről
 sk0017 chile - tüntetés
 sk0018 madrid - szerda 1.
 sk0019 libanoni helyzetkép
 sk0020 a szerkesztőségek figyelmébe!
 sk0021 madrid - olasz sajtó
 sk0022 közép-amerikai diplomácia
 sk0023 rövid hírek
 bukarest: arafat bukarestben
 armagh: észak-írország - merénylet
 moszkva: doszt
 nürnberg: közlekedési baleset
- sk0024 libanon - délutáni fejlemények
 sk0025 unesco - tanácskozás
 sk0026 jszp-kongresszus
 sk0027 északi országok külügyminiszterek
 sk0028 tuc - munkáspárt
 folyt.
 mj/th

23.18 070983 1247

hg

sk0062 4 800 mtik1068

tartalomjegyzék - 2.

sk0029-sk0056-ig

- sk0029 osztrák-magyar
 sk0030 madrid szerdán délelőtt - 1.
 sk0031 madrid szerdán délelőtt - 2.
 sk0032 madrid szerdán délelőtt - 3.
 sk0033 orly-csoport - teheráni merénylet
 sk0034 fülöp-szigetek - vizsgálóbizottság
 sk0035 gépügy - pilóták
 sk0036 thai provokációk
 sk0037 fucik-évforduló
 sk0038 halley-üstökös - nemzetközi bizottság /1. rész/
 sk0039 halley-üstökös - nemzetközi bizottság /2. rész/
 sk0040 béke-világ tanács - dél-koreai gép
 sk0041 madrid - szerda-4.
 sk0042 usa - libanon
 sk0043 roland leroy a L, humanité ünnepéről
 sk0044 kommuniké
 sk0045 palesztin konferencia - hollai
 sk0046 rövid hírek
 berlin: honecker - kulikov
 hanoi: vietnam - kínaiak szabadon bocsátása
 managua: nguyen co thach - nicaragua
 varsó: hó lengyelországban
 hanoi: pham van dong - afp
 accra: ghanei tömegkatasztrófa
 nyugat-berlin: szabotázsakció
 sk0047 tuc - gazdasági vita
 sk0048 libanon - szíria
 sk0049 csád
 sk0050 craxi - külpolitika
 sk0051 unesco-tanácskozás - 2.
 sk0052 gáspár-salajev
 sk0053 madridi találkozó - taszsz
 sk0054 kiegészítés az mtik 2032 sz. hírhez
 sk0055 palesztin konferencia - befejezés
 sk0056 madridi találkozó - szerda 5. /1.rész/
 folyt.
 mj/th
 23.20 070983 1302

leg

--

sk0063 4 800 mtik1069

tartalomjegyzék - 2. sk0058-sk0062-ig

sk0058 madrid-gromiko - tudósítói 1.
sk0059 madrid-gromiko - tudósítói 2.
sk0060 tartalomjegyzék 1.
sk0061 tartalomjegyzék 2.
sk0062 tartalomjegyzék 3.

készült az mti külpolitikai szerkesztőségében
főszerkesztő: köves tibor
szerkesztették: flesch istván
éliás béla
ambrus istván
márkus gyula
meruk józsef

- v é g e -

mj/th

23.20 070983 0603

hoj

--